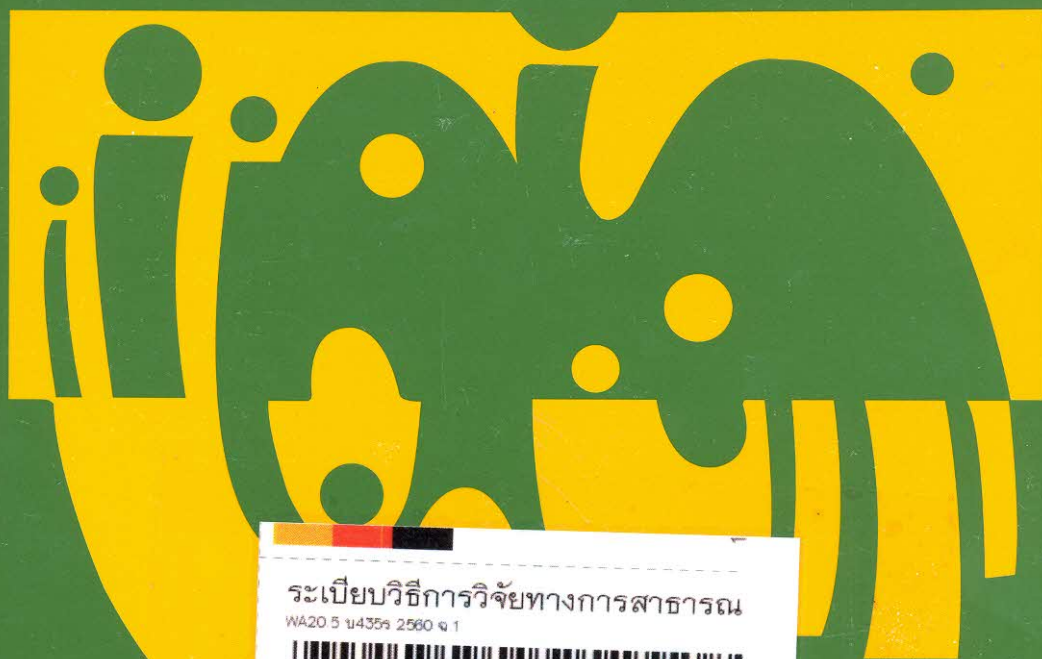

ระเบียบวิธีการวิจัยทางการสาธารณสุข กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

Research Methods in Public Health: Case Studies
on Relationship among Variables

ศ.ดร.บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์
ผศ.พิศมัย เสรีขจรกิจเจริญ
ภาควิชาพื้นฐานสาธารณสุข
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

(สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย)

ตุลาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

คำนำ	
หน่วย ๑ บทนำ: การวิจัยทางการสาธารณสุข	1
๑. ความนำ	1
๒. หลักของการสาธารณสุข	4
๓. ขอบเขตเนื้อหาสำหรับการวิจัยทางการสาธารณสุข	5
๔. การค้นหาความรู้ ความจริงเชิงเหตุผล	7
๕. กระบวนการคิดและทำวิจัย	13
๖. ความหมายและวัตถุประสงค์การวิจัย	17
๗. การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	19
๘. ประเภทของการวิจัยเชิงปริมาณ	21
๙. ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปริมาณ	22
หน่วย ๒ บทนำ: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	24
๑. ความนำ	24
๒. ประเภทความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	25
๓. รูปแบบการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	25
๔. ประเภทการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	26
๕. ตัวแปรและลักษณะตัวแปรที่ศึกษา	27
๖. หัวข้อเรื่องและโจทย์วิจัย	32
๗. การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	42
๘. การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย	44
๙. การตั้งวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย	46
๑๐. การตั้งสมมติฐานการวิจัย	48
๑๑. การกำหนดขอบเขตการวิจัย	51
๑๒. การนิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	51
หน่วย ๓ การออกแบบการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์	54
๑. ความนำ	54
๒. สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการทำวิจัย	54
๓. ความหมายและวัตถุประสงค์ของการออกแบบการวิจัย	56
๔. ความตรงของการวิจัย	57

๕. การควบคุมความคลาดเคลื่อนและตัวแปรภายนอก	57
๖. รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ	59
๗. รูปแบบการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์	62
๘. หลักการสำคัญในการออกแบบการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์	67
หน่วย ๔ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
๑. ความนำ	69
๒. ความหมายและลักษณะประชากร	69
๓. ความจำเป็นที่ต้องศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง	72
๔. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง	73
๕. สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง	76
๖. การใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง	80
๗. การใช้ตารางสำเร็จหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง	85
๘. การเลือกและการสุ่มตัวอย่าง	88
หน่วย ๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล	93
๑. ความนำ	93
๒. การเก็บข้อมูลด้วยการสังเกต	94
๓. การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์	99
๔. การเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบวัด	111
๕. ลักษณะคำถามแบบเปิด	115
๖. ลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ	116
๗. ลักษณะคำถามแบบประเมินค่า	121
หน่วย ๖ การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	131
๑. ความนำ	131
๒. แนวคิดและหลักการสร้างแบบวัด	131
๓. ขั้นตอนการสร้างแบบวัด	134
๔. การทำตารางจำแนกเนื้อหาและตัวชี้วัด	136
ตารางจำแนกเนื้อหาและพฤติกรรมความรู้	136
ตารางจำแนกเนื้อหาและพฤติกรรมความรู้สึก	141
ตารางจำแนกเนื้อหาและพฤติกรรมปฏิบัติ	144
๕. หลักการสร้างคำถามแบบเลือกตอบทั่วไป	148
๖. หลักการสร้างคำถามวัดความรู้	150

๗. หลักการสร้างค่าถ้าวัดความรู้สึก: กรณีวัดทัศนคติ	152
๘. หลักการสร้างแบบวัดทัศนคติแบบลิเคิร์ต	156
๙. หลักการสร้างค่าถ้าวัดการปฏิบัติ	162
๑๐. การตรวจสอบคุณภาพแบบวัด	164
๑๑. ความตรงและความเที่ยงของแบบวัดวินิจฉัยและคัดกรอง	169
๑๒. การจัดเตรียมต้นฉบับแบบวัด	176
หน่วย ๗ การศึกษาความสัมพันธ์ด้วยไคสแควร์	179
๑. ความนำ	179
๒. แนวคิดของไคสแควร์	180
๓. หลักการ	181
๔. วิธีการ	182
๕. สูตรคำนวณ	182
๖. การศึกษาอัตราเสี่ยง	184
๗. การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยคำนวณ	191
๘. การศึกษาปัจจัยเสี่ยงและอัตราเสี่ยง OR ด้วย Mantel-Haenzel	195
หน่วย ๘ การศึกษาความสัมพันธ์ด้วยสหสัมพันธ์	200
๑. แนวคิดและหลักการ	200
๒. วัตถุประสงค์การวิเคราะห์	200
๓. รูปแบบสหสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร	201
๔. ดัชนีวัดความสัมพันธ์แบบสหสัมพันธ์	202
๕. ลักษณะของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	203
๖. กรณีตัวอย่างการศึกษา	206
๗. การคำนวณด้วยเครื่องคิดเลข	208
๘. การประมวลผลด้วยโปรแกรม spss	209
๙. การนำเสนอและแปลผล	210
๑๐. ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้สหสัมพันธ์	210
หน่วย ๙ การศึกษาความสัมพันธ์และการทำนายด้วยการถดถอย	212
๑. แนวคิดและหลักการ	212
๒. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	213
๓. รูปแบบสมการถดถอยแบบง่าย	213
๔. สัมประสิทธิ์การถดถอย	214

๕. ข้อตกลงเบื้องต้นของการถดถอยแบบง่าย	217
๖. คำสั่งวิเคราะห์ด้วย spss	218
๗. ผลการวิเคราะห์	218
๘. ผลการศึกษา	222
หน่วย ๑๐ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ	225
๑. ความนำ	225
๒. แนวคิดและหลักการ	225
๓. วัตถุประสงค์การวิเคราะห์	226
๔. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	226
๕. รูปแบบการศึกษา	227
๖. ตัวแปรและข้อมูลที่ใช้	227
๗. การกำหนดตัวแปรและข้อมูลหุ่น	228
๘. รูปแบบสมการถดถอยพหุคูณ	229
๙. ข้อตกลงเบื้องต้น	230
๑๐. การตรวจสอบปัญหา Multicollinearity	231
๑๑. การเลือกตัวแปร X เข้าสมการ	232
๑๒. ตัวอย่างการวิเคราะห์	234
ตัวแปรและรูปแบบที่ศึกษา	234
ทำคู่มือลงรหัสบันทึกข้อมูล	235
เตรียมการวิเคราะห์	237
คำสั่งการวิเคราะห์	239
ผลการวิเคราะห์	240
๑๓. การนำเสนอและแปลผลวิเคราะห์	250
หน่วย ๑๑ การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก	255
๑. ความนำ	255
๒. เหตุผลที่ต้องใช้การวิเคราะห์โลจิสติก	255
๓. แนวคิดและหลักการ	256
๔. ประเภทการวิเคราะห์โลจิสติก	257
๕. วัตถุประสงค์การวิเคราะห์	257
๖. สมมติฐานในการศึกษา	258
๗. ข้อตกลงเบื้องต้น	258

๘. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	259
๙. รูปแบบสมการโลจิสติก	259
๑๐. การเลือกตัวแปร X เข้าสมการ	260
๑๑. ตัวอย่างการวิเคราะห์: กรณีจัดตัวแปรหุ่นเอง	261
ตัวแปรและการเตรียมตัวแปรที่ศึกษา	261
การวิเคราะห์	262
ผลการวิเคราะห์	263
ผลการศึกษา	275
หน่วย 12 กรณีตัวอย่างการศึกษา	280
๑. ความนำ	280
๒. รูปแบบรายงานการวิจัย	280
๓. กรณีตัวอย่างการศึกษา	282
๔. ความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีในครัวเรือนของประชาชน	283
๕. การกำกับตนเองกับพฤติกรรมการป้องกันการปวดข้อเข่าของผู้สูงอายุ	297
๖. แรงจูงใจในการป้องกันกับพฤติกรรมการป้องกันโรคความดันโลหิตสูงของประชาชนกลุ่มเสี่ยง	307
๗. การเห็นคุณค่าตนเองที่มีผลต่อภาวะทันตสุขภาพของผู้สูงอายุ	321
๘. การดูแลสุขภาพที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคมะเร็ง	333
บรรณานุกรม	343